Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францішканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанй вольни ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к
на пôвъ року 2 зр. 70 к
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 136. | Нинѣ: Завтра: | Леонтія м. † Юды ап. | Луцины 1 Липня | Четверъ 18 (30) червня 1892. | Всходъ сонця 4 г. 4 м.; заходъ 8 г. 2 м. Баром. 770 терм. + 25·4° + 13·8°. | Рôкъ II.

Наша суспôльна нужда.

XI.

Вже въ попередныхъ статьяхъ выказали мы, що тôй части нашои интеліґенціѣ, котра вытворюєсь лишь при помочи самого образованя, бракъ вôдповѣдного выхованя, а тôй бракъ вôдбиває ся опôсля и на выхованю дѣтей вже въ самôй интеліґенціи. При тôмъ треба мати ще й то на увазѣ, що наше жѣноцтво майже безъ выимки руководить ся въ выхованю дѣтей лишь, що такъ скажемо, инстинктомъ, любовію, чувствомъ, бо о раціональнôмъ выхованю дѣтей не має оно й понятя. Чому? — рѣчь легко понятна: бо єму не стає знаня въ сѣмъ напрямѣ ще менше, якъ мужчинамъ. Особливо по селахъ, де мати єсть заразомъ и господинею въ найширшôмъ значѣню сего слова, выростають дѣти якъ правдивй дички. Ажь коли пôдростуть такъ, що ихъ треба вôддавати до школы, зачинають родичѣ бôльше ними журити ся — отець головно сынами. Хлопцѣвъ вôдвозять до школы и дають ихъ на станцію. Въ выборѣ тои станціѣ не дивлять ся на то, щобы дитина тамъ выховувалась дома опри науку въ школѣ, лишь въ найлѣпшôмъ случаю на то, щобы хтось бувъ, кого бы хлопець боявъ ся. Що у насъ при выборѣ станціѣ дивлять ся такожь на дешевôсть єѣ, се рѣчь загально звѣстна и легко понятна. Не було бы то впрочôмъ середъ нашихъ лихихъ обставинъ нѣчого дивного; але буває у насъ, и то дуже богато такихъ родичѣвъ, що жалують выдавати на выховане дѣтей, бо батько заразъ ставить себе за примѣръ: отъ и я — каже — выховавъ ся на порядного чоловѣка, а не мавъ и половины тои помочи, що моя дитина. Хлопцѣ дôстають ся длятого и то дуже часто въ домы маленькихъ урядникôвъ найнизшои катеґоріѣ, до возьныхъ, давнѣйше ляндедраґонôвъ, сурдутовыхъ мѣщанъ и т. д., а по найбôльшôй части до вдовиць, де єсть ще старшій хлопець, що може бути за „папа директора“. Батько вôддаючи сына въ руки своихъ заступникôвъ має звычайно лишь одну просьбу до нихъ, дає имъ лишь одну директиву: бийте, коли не схоче ся учити! Єму навѣть не при думцѣ, що добре выховане неразъ бôльше значить въ житю, якъ вся наука. Колижь хтось вôддає хлопця на лѣпшу станцію, платить лѣпше, то розумѣєсь, ставить и бôльшй жаданя, але ось якй: вплывъ на школу, на поодинокихъ учителѣвъ, щобы сынокъ борони Боже не дôставъ двôйки, хочь бы й не учивъ ся. Задачею тыхъ опѣкунôвъ єсть тогды лазити по учителяхъ и дерти имъ очи. Ще иншй видять найлѣпшу раду въ тôмъ, щобы своихъ сынôвъ вôддавати до професорôвъ або директорôвъ шкôлъ на станцію. На тôмъ и обмежають ся у насъ всѣ заходы около выхованя дѣтей.

Само образоване хлопцѣвъ обмежаєсь у насъ майже выключно лишь на самй обовязковй предметы шкôльнй; що поза то, уважаєсь вже злишнымъ. Давати учити хлопця по французски або по анґлійски, музыки, рысункôвъ, танцѣвъ и т. д., уважають однй въ своѣмъ „демократизмѣ“ за „паньскй примхи“, другй за рѣчь просто злишну, непотрѣбну, а иншй, „практичнй“, боять ся, щобы черезъ то не зменшивъ ся поступъ въ обовязковыхъ предметахъ.

На поверховну огладу хлопцѣвъ кладуть у насъ ще меншу вагу, якъ на выховане. На то складають ся: дуже часто бракъ єѣ таки у самого батька, вôдтакъ „засады демократичнй“, и бракъ средствъ матеріяльныхъ, а на дѣлѣ зле выраховане. Якъ сидить хлопець при столѣ, якъ вôнъ ѣсть, якъ ходить, якъ стоить, якъ дивить ся, якъ кланяє ся, на те нѣхто у насъ не зважає. Хлопця убирають якъ небудь, абы, борони Боже, не выглядавъ на „панича“; одѣнє на нѣмъ якъ мѣшокъ, бо то бачите, „на вырôстъ“; дати єму зробити разъ порядну одѣжь и заплатити якъ платить ся за рѣчь добру, то дорого, але купити два разы дранте и заплатити въ двоє дорожше, то лѣпшй рахунокъ. Убрати же дитину бѣдненько але гарненько, у насъ не мають до того змыслу.

Далеко гôрше стоить у насъ выховане, образоване та поверховна оглада дѣвчатъ. Коли нинѣ въ цѣлôмъ свѣтѣ признають, що выховане женьского пола и єго образоване єсть дуже лихе, то о скôлькожь гôрше єсть оно у насъ, де мы навѣть не маємо не то вже спеціяльно рускихъ шкôлъ женьскихъ, але хочь бы достаточного числа добрыхъ шкôлъ женьскихъ взагалѣ. Дѣвчата у насъ зачинають

6

ЯРИНА.

Повѣсть О. Г. Крашевского.

(Дальше.)

Пôдъ вечѣръ, неподôбный до себе спрацьованый натугою думки и чутя, поволѣкъ ся бѣдный Остапъ пôдъ свôй дубовый хрестъ, глянувъ на тôй знакъ, представляючій намъ щоденно велику жертву Божу, и рясни слезы давно вже у него невиданй, полились єму зъ очей, мовь у дитины.

Въ глубинѣ своеи душѣ вôнъ кликнувъ: Ты, що найбôльше посвятивъ ся, найбôльше вытерпѣвъ, навчи мене, що менѣ чинити. Ты бачишь, що менѣ не жаль нѣчого, я дрожу лише передъ величиною обовязку, але не лякаюсь єго сповнити. Правь мною, щобы я не захитавъ ся, не ослабъ, не впавъ.

При тыхъ словахъ кинувъ ся вôнъ на камѣнь безсильный, на впôвъ омлѣлый.

— Добрый вечѣръ! — вôдозвавъ ся веселый голосокъ Ярины, котрый зазвенѣвъ дико и суперечно зъ настроємъ Остапа.

Вôнъ пôднѣсъ голову, глянувъ и не знавъ спершу, анѣ хто се говоривъ, анѣ що сказано єму. Потôмъ вдивляючись помалу въ усмѣхнене лице селянки, вôдповѣвъ ѣй на привѣтъ, але такъ тихо, що ледви могла єго почути.

Легко могла она доглянути, що Остапъ не бувъ въ звычайнôмъ станѣ душѣ: лице, очи, голосъ выдавали у него незвычайне зворушене, бôль, утому. Глянула на него дѣвчина и зъ спôвчутємъ спытала:

— Що вамъ такого?

— Менѣ? нѣчо, якъ бачите.

— Ой щось вамъ хибує! Чей же вы не хорй?

— Нѣ, нѣ.

— А щожь вамъ стало ся?

— Що? такъ мовь бы нѣчо. Жаль менѣ тôлько того спокôйного яру, тои тихои хатины моеи и васъ всѣхъ.

— Чогожь жаль? — пôдхопила живо Ярина, присуваючись до него.

— Бо все то треба покинути.

— Якъ то? чому треба покинути? Я васъ не розумѣю.

— Завтра, а найдальше за кôлька днѣвъ я поѣду,

— Ну, то и вернете.

— Хто ѣде, тôй не знає, чи верне.

— Хиба вы далеко вôдъѣдете, на довго?

— Мушу.

— Е, то вы мене лише лякаєте, то не може бути, то не може бути, нѣ!

— А таки такъ єсть.

Ярина пустила зъ рукъ скопець, котрый держала, глянула остовпѣлыми очима и крикнула:

— Якъ то? То вы справдѣ... то ты справдѣ вôдъѣзджаєшь?

— И далеко и на довго — вôдповѣвъ Остапъ.

— А я! — крикнула дѣвчина — а я!

Слôвце се вырвалось ѣй зъ устъ мимоволѣ, скоро якъ думка, неспостережене и нею самою. Коли почула власный голосъ, засоромилась, спустила очи, почервонѣла и заплакала, не маючи вôдваги вже авѣ пôдвести очей, анѣ вôдозвати ся; тôлько груди єѣ двигались сильно вôдъ задержуваного чутя. Остапъ зъ жалемъ глянувъ на ню и думавъ щось, думавъ въ собѣ, ажь наблизившись до неи, взявъ єѣ за руку и посадивъ на камени коло себе.

Се першій разъ дôткнувъ ся вôнъ єѣ руки, першій разъ почулась Ярина такъ близько него и великій смутокъ, що передъ хвилею вырвавъ зъ єѣ устъ такъ многозначуче слово, стопивъ ся въ безмежнôмъ щастю. Якась мила божевôльнôсть завернула ѣй голову

першу науку дома, значить ся, учать ся вôдъ батька або матери читати и писати. На селѣ учить ихъ часто першихъ початкôвъ учитель народный, а въ мѣстѣ посылають ихъ до такои школы, яка де есть. Выховане дѣвчатъ вôдбуває ся ще бôльше безъ пляну якъ выховане хлопцѣвъ, они у насъ то по найбôльшôй части правдивй цвѣтки природы, а не плеканки умнои руки городника. Ростуть собѣ здоровй и повнй — о те вже старають ся найбôльше печаливй матерѣ, а коли пôдростуть вже такъ, що родичамъ приходить на гадку, що вже незадовго треба буде подумати о ихъ вôдданю, то для заокругленя ихъ выхованя и образованя вôддають ихъ на два три роки до якого „пансіону" чи тамъ воспиталища, або принимають яку учительку — „гувернантку", по можности таку, котра умѣла бы бубнити на фортепіянѣ и знала ся на „добрôмъ тонѣ"; — що она впрочôмъ за людина, то Богъ зъ нею! Пôдрастаючй панночки не читають звычайно нѣчого, а коли що читають, то хиба то, що имъ пôдсувають иногдѣ братя, або що случайно попаде ся въ руки, отъ н. пр. якй не будь ґазеты або книжки безъ всякого выбору, котрыхъ можна де не будь вырвати; дальша школа для нихъ, то вечерки и всѣлякй забавы, а взорець, то жѣночій свѣтъ по мѣстахъ и дворахъ.

Але мы бы кривду зробили нашôй интеліґенціи, якъ бы сказали, що у насъ нема зовсѣмъ людей, котрй бы дбали про добре выховане своихъ дѣтей. Противно, есть ихъ навѣть споро. Передъ кôлькома роками мали мы нагоду розмавляти зъ однымъ священикомъ, що привѣзъ бувъ свого сына до Львова и записавъ до однои изъ польскихъ ґимназій. Мы спытали его, длячого вôнъ записавъ хлопця до польскои ґимназіѣ, а не до рускои? Вôнъ намъ на то отверто вôдповѣвъ, що ему не ходить лишь о саме образоване хлопця, але й о его выховане, а въ сѣмъ послѣднôмъ напрямѣ вôнъ видить бôльше користи для хлопця середъ польскои молодѣжи, специяльно однои певнои ґимназіѣ львôвскои, якъ середъ другихъ, а мѣжь ними и рускои ґимназіѣ. Декого дивує, що богато рускои молодѣжи вписує ся н. пр. до ґимназіѣ, де навѣть релиґія выкладає ся по польски; насъ дивує, що мимо того, що мы все таки маемо кôлька приватныхъ институтôвъ дѣвочихъ, далеко бôльше число дѣвчатъ рускихъ вписує ся до польскихъ институтôвъ, хоч тамъ приходить ся родичамъ далеко бôльше платити за ихъ науку и удержане — але чому мы не шукаемо за причиною сего, чому не пытаемо, длячого то такъ дѣє ся? Хто тому виненъ? Хибажь не наша нужда суспôльна?! Родичѣ шукають добра дитинѣ тамъ, де думають, що можуть его найти.

Оставалось бы намъ сказати ще дещо про молодѣжь університетску. Мы обмежимось тутъ лишь на кôлькохъ словахъ. Житє молодѣжи університетскои есть продовженемъ того, яке она вела въ ґимназіяхъ: однй остають ся и дальше самй безъ всякого проводу и шукають самй собѣ дороги; другй скидають навѣть той слабенькій провôдъ, якій ще недавно мали, и проводять вôдтакъ тыми, що не умѣли ихъ повести въ молодшôмъ ихъ вѣцѣ. Зъ вôдси то походить, що у насъ стає ся дуже часто навѣть недокôнченый студентъ университету авторітетомъ для свого интеліґентного батька, котрый такожь колись кôнчивъ университетъ, а нинѣ клонить передъ нимъ голову, хоч въ души самъ собѣ мѣркує, що ще нема анѣ передъ кимъ анѣ передъ чимъ.

Намъ видить ся, що мы, хоч дуже поверхово и побѣжно, але все таки достаточно розôбрали найважнѣйшй нашй вôдносины суспôльнй. На пôдставѣ сихъ даныхъ будемо теперь старати ся выказати, якъ представляє ся намъ теперѣшна наша суспôльность а головно верховодяча въ нѣй кляса интеліґентна будемо по змозѣ и зовсѣмъ обєктивно оцѣняти єѣ, а вôдтакъ и скажемо нашъ поглядъ що треба бы робити, щобы ту нашу нужду суспôльну бодай поволи усувати.

Зъ рускихъ товариствъ.

Въ доповненю до вчерашного справозданя изъ загальныхъ зборôвъ товариства взаимнои помочи дяковъ станиславôвскои епархіѣ подаемо ще отсѣ справы, що були предметомъ нарадъ:

Микола Хаджай зъ Креховець жалувавъ ся на комітетъ церковный, що не хоче ему платнѣ ухвалити, и вôнъ уже семый рôкъ не мае нѣякои платнѣ.

Теодоръ Морскій зъ Палагичь внѣсъ: 1. Щобы обдумати средства до приватного образованя для старшихъ дяковъ. — 2. Щобы Ординаріятъ выдавъ инструкцію: якй вымоги ставлять ся при испытахъ дяковскихъ.

Григорій Перецкій зô Скалы внѣсъ: 1. Щобы щорôчне наймане дяковъ въ недѣлю „Провôдну" було знесене, бо черезъ то бувае часто деморализація. — 2. Щобы дякъ тôлько въ чинностяхъ службы церковнои и функцій обрядовыхъ бувъ залежный вôдъ священика. — 3. Щобы въ справахъ спôрныхъ межи священикомъ а дякомъ рѣшавъ Ординаріятъ въ порозумѣню зъ выдѣломъ товариства дякôвского.

Романъ Ґалатъ зъ Язловця внѣсъ: 1. Щобы вôдкрыти въ Станиславовѣ безплатну бурсу для кандидатôвъ дякôвского стану и для дѣтей дякôвскихъ. — 2. Щобы товариство старалось о набутє власного дому, де бы мало свою канцелярію и т. д. — 3. Просити Ординаріятъ, щобы на будуче зволивъ имена якъ и платню дякôвску помѣщувати въ „Шематизмѣ" епархіяльнôмъ. — 4. Щобы змѣнити статутъ товариства.

На внесене Игн. Полотнюка зборы одноголосно ухвалили, именувати Преосв. дра Юліяна Пелеша, епископа перемыского, почетнымъ членомъ Товариства дякôвъ епархіѣ станиславôвскои. Дальше Игн. Полотнюкъ поставивъ ще такй внесеня: 1. Щобы до Сойму и до всѣхъ трехъ рускихъ Ординаріятôвъ внести петиціи дотычно унормованя платнѣ для дяковъ и осôбну петицію до Сойму о запомогу для Товариства дякôвского. — 2. Щобы передъ скликанемъ Сойму выслати депутацію до Є. Екс. п. Намѣстника, Маршалка краевого, Впреосв. Митрополита, и Преосв. еп. Пелеша и просити, щобъ они вплынули на справу унормованя дякôвскои платнѣ, котра не може терпѣти довгои проволоки. — 3. Щобы въ осени скликати надзвычайнй загальнй зборы Товариства дякôвъ до Станиславова въ цѣли змѣны статута. — 4. Щобы выслати свого делеґата на загальнй зборы Товариствъ дякôвскихъ львôвскои и перемыскои діецезіѣ, коли дотычнй выдѣлы пришлють запросины Товариству станиславôвскому.

Боровскій зъ Давидковець внѣсъ, щобы въ день загальныхъ зборôвъ вôдбувавъ ся вечерокъ на дохôдъ товариства.

Пôдъ конець засѣданя предсѣдатель о. Фаціевичь внѣсъ, щобы тй всѣ внесеня горячо поручити до переведеня новому выдѣлови, и оголосивъ результатъ выбору нового выдѣлу, до котрого одноголоснымъ выборомъ увôйшли пп.: 1) Впр. о. Фаціевичь, 2) о. А-

---

въ очахъ єѣ ще вôдъ слѣзъ вогкихъ, потемнѣло, уста усмѣхнулись, а руки пôдъ дотикомъ его застигли и задрожали. А Остапъ? вôнъ бувъ холодный, якъ камѣнь, на котрôмъ сидѣвъ, и дрожь Ярины не перейшла до его грудей, въ котрыхъ бувъ тôлько сумъ и жаль. Вôнъ лише думавъ и обчислявъ щось майже самолюбно, а дѣвча анѣ не догадалось, що мало бути лише незначнымъ колечкомъ, потрѣбнымъ до обороту задуманыхъ нимъ плянôвъ на будуче.

Соромлячись и червонѣючи пôднесла Ярина очи на него. Она сподѣвалась найти у него привѣтне лице и щире чутє, а тымчасомъ тôлько холодна задума повѣяла на неи зъ погляду Остапа. Зновъ огорнувъ єѣ соромъ, она скрыла свои чорнй очи и гôрко заплакала. Передъ хвилею була щаслива, а теперь бажала померти хочь у ту мить. Она зôрвала ся зъ мѣсця, та Остапъ здержавъ єѣ легко за руку.

— Ярино — сказавъ вôнъ тымъ голосомъ, котрого она все слухала, мовь дитина слôвъ любои матери, — я бачу, що тобѣ може хочь трохи буде за мною тяжко?

— Трохи! — шепнула дѣвчина зъ обуренемъ — трохи, кажешь! По що жартувати? по що неправду казати? Я бы — я бы померти хотѣла, колибъ се годилось — такъ менѣ тяжко буде жити безъ тебе.

— Свѣтъ великій, людей богато; тобѣ такъ нинѣ здає ся, а завтра забудешь — сказавъ Бондарчукъ не безъ зворушеня.

— Дѣвчина не забувае.

— Поки любить — вôдповѣвъ сумно Остапъ, але Ярина не почула его слôвъ, такъ була занята своимъ положенемъ и зближенемъ до него.

— Отже потужишь трохи за мною? — спытавъ зновъ.

Дѣвчина мовчала.

— А за мѣсяць, за два, за чотири, зъ осеню прийдуть сваты зъ сусѣдного села, вôдъ вôйта, вôдъ Тимона, вôдъ старосты, зъ богатои хаты, вôдъ гарного парôбка и Ярина пôде замужь.

— Нѣ! — коротко а рѣшучо вôдповѣла она, пôдносячи голову — не пôду.

— А якъ родичѣ скажуть?

— Не скажуть, а якъ бы казали, то до нôгъ имъ впаду и выпрошу ся.

— А якъ панъ скаже?

— Утечу, а замужь не пôду.

— Чому?

— По що неправду казати! по що довше баламутити? — сказала горячо — не пôду за нѣкого, бо не пôду за Остапа.

— Але Остапа не буде.

— Буду ждати, ажь верне.

— А якъ бы не вернувъ?

— Ну, та чи житє довге? Днѣ довгй, а житє коротке — вôдповѣла тихше.

— А якъ бы вôнъ — сказавъ Остапъ зъ вагою, помалу — на вôдъѣзднôмъ пôшовъ до матери и батька та попросивъ ихъ о тебе и запровадивъ до церкви?

Дѣвчинѣ забракло голосу. Она кинулась ему на шию и тôльки крикъ дивный, дикій, неначе звѣрскій голосъ, выйшовъ зъ єѣ грудей.

— Послухай мене, — сказавъ Остапъ холодно и зъ якимсь смуткомъ — ты будешь моею жѣнкою, але на довго мусишь остати сама, бо я зъ вôдси мушу вôддалитись, а тебе забрати зъ собою не можу — и не знаю, чи навѣть верну.

— По щожь той слюбъ? — спытала сумно Ярина — тôльки побачити сонечко, а вже й ослѣпнути на вѣки.

— Хто знає? может й верну, а тогды будемо жити ту на хуторѣ и... — Не договоривъ, бо то житє, котре для Ярины свѣтило сонечкомъ, для него здавалось чорною хмарою. Вôнъ заложивъ руки, зôтхнувъ и замовкъ.

(Дальше буде.)

брысовскій, 3) дръ Бучиньскій, 4) Мандичевскій, 5) Недѣльскій, 6) Стахевичь, 7) Борисъ и 8) Полотнюкъ, а на заступниковъ 1) о. Куницкій, 2) Воляньскій, 3) Барабашь, 4) Вовчанъ.

Вконци о. председатель закрывъ зборы вôдповѣдною бесѣдою, внѣсши многолѣте властямъ духовнымъ и свѣтскимъ.

Переглядъ політичный.

Въ кругахъ парляментарныхъ розôйшлась вѣсть, що засѣданя Рады державнои потягнуть ся ажь до 10 серпня.

На вчерашнôмъ засѣданю Палаты пословъ интерпелювали послы Крамаржь и Фандерликъ въ справѣ усуненя ческихъ гербôвъ зъ „Беседы" въ Бернѣ пôдчасъ приѣзду Є. Вел. Цѣсаря.— Пос. Ебенгохъ запытувавъ, чи комісарь правительственный Пляпартъ зъ уповажненя міністра сказавъ въ комісіи промысловôй, що законъ будôвельный не одержить санкціѣ, коли буде приняте внесене Цаллінґера? Пляпартъ сказавъ на то, що лишь Рада міністрôвъ мае право критикувати его заявлене. Въ Палатѣ наставъ тогды великій неспокôй. — Пос. Русъ интерпелювавъ въ справѣ холеры надходячои зъ Россіѣ.

Voss. Ztg. доносить, що Россія старае ся затягнути въ Парижи нову позычку въ вы сотѣ 700 міл. франковъ. Ротшильдъ вôдмовивъ тои позычки, але банкъ ліоньскій обѣцявъ ся єѣ дати.

Новинки.

Львôвъ дня 29 червня.

— **Громадѣ Довге** удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 100 зр. запомоги на внутрѣшне уряджене церкви філіяльнои.

— **Перенесеня.** Панъ Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. комісаря поліціѣ Вільгельма Місевича въ Кракова до Тарнова, придѣляючи его до службы при тамошнôмъ Староствѣ.

— **Именованя.** Ц. к. Надпрокураторія державна именувала помôчного учителя при школѣ мѣской въ Черновцяхъ, Евгенія Якубовича, учителемъ въ ц. к. закладѣ карнôмъ въ Станіславовѣ. — Ц. к. высшій Судъ краєвый въ Краковѣ надавъ посаду авскультанта въ окрузѣ краковскôмъ высшого Суду краєвого, Витолдови Паленчь Хвалибоговскому, концініентови краковскои прокураторіѣ скарбу.

— **Завѣдателемъ** гр. кат. парохіѣ св. Петра и Павла у Львовѣ именованый о. Иванъ Баковичь.

— **Въ Нижанковичахъ** уконконституовала ся дня 23 с. м. нова Рада мѣска. Бурмістромъ ставъ п. Адольфъ Медведскій, заступникомъ лѣкарь дръ Ст. Ручка, асесорами пп. Романъ Красникъ и Кароль Келява, аптикарь тамошный.

— **Спôлка и школа ткацка въ Городенцѣ.** Вôдъ довшого часу, бо мабуть вже вôдъ кôлькохъ лѣтъ старали ся деякѝ люде въ Городенцѣ заснувати тамъ школу ткацку, але Выдѣлъ краєвый и краєва комісія для справъ промысловыхъ не хотѣли до заснованя тои школы скорше приступити, доки ажь не буде завязана въ Городенцѣ спôлка ткацка, котра бы запагоджувала торговельнѝ справы тои школы. Коли отже недавно тому бувъ въ Городенцѣ членъ Выдѣлу краєвого п. Романовичь на испытѣ въ тамошнôй школѣ рôльничôй, то порозумѣвъ ся въ презесомъ тамошнои Рады повѣтовои п. Цѣньскимъ а той скликавъ на день 23 с. м. мѣсцевыхъ и доокола́чныхъ обывателѣвъ на зборы въ Радѣ повѣтовôй и тамъ ухвалено завязати ткацку спôлку. Зобранѝ зложили заразъ на ту цѣль 55 удѣлôвъ по 10 зр. и выбрали комітетъ, котрый мае ввести въ житє ту спôлку. Основный капіталъ спôлки мае выносити 1000 зр. Заснованємъ тои спôлки забезпечено также и заснованє школы ткацкои въ Городенцѣ, на котру властитель Городенки бар. Ромашканъ жертвувавъ будынокъ, Рада повѣтова 700 зр., а громада обѣцяла ся удержувати льокаль, давати свѣтло, топливо и услугу. Зазначити потреба, що въ самôй Городенцѣ єсть 120 варстатôвъ ткацкихъ.

— **Выстава и преміоване худобы селяньскои въ Коломыи.** Заходами покутского вôддѣлу галицкого товариства господарского, вôдбула ся въ пятницю дня 23 червня въ Коломыи выстава худобы селяньскои, получена въ преміованємъ найлѣпшихъ примѣрниковъ. На преміѣ роздѣлено мѣжь 24 властителѣвъ 198 зр. Найгарнѣйшу худобу доставили громады: Баґінсберґъ, Корничь и Вербѣжь.

— **Въ Пôдбôрю,** прилученôмъ до парохіѣ Фраґа, повѣта рогатиньского, вôдбуло ся дня 26 с. м. посвячене новои мурованои церкви. Чину посвяченя довершивъ впр. о. деканъ ходорôвскій въ сослуженю сусѣдного духовеньства.

— **На вчерашныхъ зборахъ львôвскои Рады громадскои,** на котрыхъ мало ся выбирати нового президента, показало ся, що не було потрѣбного комплєту радныхъ, бо изъ 100 радныхъ, зложило 36 своѝ мандатъ. На внесенє дра Рошковского ухвалено розписати новѝ выборы.

— **Въ Ґрозьовѣ** на горѣ Маґурѣ убивъ грôмъ дня 21 с. м. 12-лѣтного хлопця, Василя Петричковича, котрый въ дворскôмъ лѣсѣ пасъ волы. Два хлопцѣ посѣдали собѣ пôдъ ялицю и першому опаливъ огонь голову, а зъ крисанѣ выдеръ дно; той згинувъ на мѣсци; другій хлопець мае мѣхурѣ по однôмъ боцѣ тѣла. Дерево грôмъ розбивъ и рознѣсъ на дрôбнѝ куснѣ. Того самого дня була велика злива въ Вицьовѣ и Головецку, а также въ другихъ селахъ въ напрямѣ до Старого мѣста. Туча позамулювала поля, забрала мосты, а навѣть — якъ кажуть — богато худобы мало потопитись.

— **Усунулась гора.** Дня 24 с. м. усунулась часть горы надъ шляхомъ зелѣзницѣ, що иде въ Больоніѣ до Фльоренціѣ. Земля засыпала кôлька домôвъ; комунікація зелѣзнича и телеґрафічна перервана. Земля убила 34 особъ, а зъ пôдъ землѣ або зъ румовища домôвъ вытягнено 10 раненыхъ особъ.

— **Катастрофа въ Пенсильваніи.** Дня 4 с. м. настала надъ мѣстомъ Тітусвіль величезна буря. Мала рѣчка Ойль въ наслѣдокъ зливы прибула такъ, що залила мѣсто, погасила огонь у фабрикахъ, здержала рухъ машинъ и черезъ то въ мѣстѣ, освѣчуванôмъ електричностю, настала темнота. Наразъ по пôвночи страшный гукъ перепудивъ людей ще больше; а за гукомъ бухнувъ на 200 стôпъ въ гору стовпъ огняный. То занялась рафінерія нафты. Нафта розлялась по водахъ; рафінеріи зазачали експльодувати одна по другôй. Якъ далеко окомъ глянути, на кôлька миль доокола розливъ ся огонь, перейшовъ зъ Тітусвіль до мѣста Ойль-Сіті и що стрѣтивъ на дорозѣ, все попаливъ. Люде не могли нѣгде скрыти ся передъ тыми двома ворогами, водою и огнемъ; згинуло надъ 500 особъ. По трехъ дняхъ вода опала, а очамъ людскимъ представивъ ся страшный видъ. Цѣла околиця выглядала, мовь велике кладовище; довкола розлягалась убійча воня гниючихъ тѣлъ, а середъ згарищъ волочились зголоднѣлѝ люде, подôбнѝ радше до маръ, та просили хлѣба.

Всячина.

— **Історія кореспонденційнои карты.** Почта то не така нова рѣчь, якъ на першій поглядъ здае ся. Правда, що теперѣшный розвôй єѣ починае ся ажь вôдъ часôвъ цѣсаря Максиміліяна І., але вже въ глубокôй старинѣ посылали собѣ люде письма всѣлякими способами, особливо же придумувано способы на то, щобы якусь письменну вѣсть переслати потайкомъ. Грецкій историкъ Геродотъ розказуе про невольника, котрому обголенє голову, написано письмо на головѣ и коли она знову заросла волосємъ, выслано его туды, куды було потреба. Якійсь Персъ знову посылавъ письмо въ убитôмъ заяци. Пôвнôчнѝ жителѣ Европы рѣзали вола, коли мала вы бухнути вôйна, и розсылали по кусникови мяса на всѣ стороны и тымъ способомъ скликувались на вôйну: старѝ Египтяне писали на дощинкахъ запущеныхъ воскомъ або на листкахъ паперу. Мы пишемо нинѣ на папери и коли хочемо, щобы письмо наше нѣхто не читавъ, кладемо его въ куверту та даемо на почту. Але неразъ пишемо такѝ рѣчи, що намъ байдуже, чи хто чужій буде ихъ читати, чи нѣ; неразъ треба намъ написати лишь кôлька словъ, рядокъ, два — на щожь на то богато паперу и куверты та ще великои оплаты за листъ. Чи не лѣпше то написати на карточцѣ? Рѣчь зовсѣмъ ясна, що лѣпше, а однакожь люде не такъ скоро на ту гадку впали. Нашѣ карты кореспонденційнѝ и взагалѣ всѣ на цѣлôмъ свѣтѣ почали уживати ся ажь вôдъ 1869 р., а властиво того року ихъ выдумали у насъ въ Австріи, хочь Нѣмцѣ кажуть, що ихъ ґенеральный директоръ почтъ, Стефанъ, той самъ, що недавно ѣздивъ по Галичинѣ, вже на чотири роки передъ тымъ придумавъ; може бути — але вôнъ ихъ не завѣвъ въ Нѣмеччинѣ. Першѝ кореспондентки появились въ Австріи и зъ вôдси розôйшлись по всѣмъ свѣтѣ а выдумавъ ихъ професоръ народнои господарки при войсковôй академіи въ Вінеръ-Найштадтъ, дръ Емануилъ Германъ. Вôнъ писавъ науку о народнôй господарцѣ и тогды прийшло ему на гадку, що пише ся множество такихъ листôвъ, котрѝ не потребують анѣ куверты анѣ печатки; подумавъ собѣ отже, що було бы добре, кобы можна писати просто лишь на картинцѣ, на котрôй була бы вже и выбита марка почтова, та щобы на тôй карточцѣ вольно було писати чи то оловцемъ чи чорниломъ. Ту гадку сказавъ вôнъ своѣй жѣнцѣ и обоє стали теперь надъ тымъ роздумувати; наконець написавъ вôнъ статью до вѣденьскои ґазеты N. fr. Presse „О новôмъ способѣ переписки". Та статья появила ся въ згаданôй ґазетѣ дня 26 сѣчня 1869 р. и вôдъ сего часу датуе ся історія кореспондентки. Гадку Германа пôдхопивъ ґенеральный директоръ австрійскихъ почтъ, бар. Малі-Веванович, придумавъ кореспондентки зъ твердого паперу въ подôбнôмъ видѣ, въ якôмъ они й нинѣ уживають ся, та завѣвъ ихъ на почтѣ. Вôдъ того часу стали почты у всѣхъ краяхъ на цѣлôй земли уживати подôбныхъ картъ кореспонденційныхъ до короткои переписки. Яка зъ ними выгода, не потребуемо чей того доказувати.

— **Позѣване лѣкомъ.** Ще — якъ то кажуть — до вчера уважало ся позѣване бодай въ высшихъ товариствахъ за щось неприличного, и длятого, коли хто конче хотѣвъ позѣвати, то заслонювавъ собѣ ротъ або рукою або хусткою, або вôдвертавъ ся вôдъ людей — якъ кому було догôдно. Вôдъ нинѣ буде вже кождый смѣло и здорово собѣ позѣвати и нѣхто не посмѣе ему сказати, що вôнъ то робить зъ нудги, бо заразъ вôдповѣсть, що позѣване то лѣкъ, потрѣбный ему конче до здоровля. Ото швайцарскій лѣкарь, дръ Неґелі, написавъ розправу, въ котрôй доказуе, що зѣванє єсть добрымъ способомъ лѣченя деякихъ недугъ гортанныхъ и легковыхъ и длятого дуже добре єсть рано и вечеромъ зѣвнути собѣ кôлька разôвъ здорово, безъ взгляду на такъ звану приличнôсть. Неґелі каже, що черезъ зѣванє дуже добре провѣтрюють ся легки и розширюють ся также знаменито мушкулы вôддыховѝ. Що зѣванє дѣйстно помагае, то досвѣдчивъ вôнъ и самъ на собѣ и на другихъ. Вôнъ часто дôстававъ болю при полыканю и рваня въ ухахъ, неразъ навѣть такъ сильного, що въ ночи ажь пробудивъ ся; колижь зѣвнувъ собѣ здорово 4 до 10 разôвъ, то боль тôй заразъ попускавъ. Вôдъ того часу велѣвъ вôнъ и недужимъ на катаръ горла, на запаленє каблуковъ пôднебенныхъ, на боль въ шиѣ и въ ухахъ позѣвати, а имъ майже завсѣгды ставало заразъ лекше. Вôнъ показувавъ недужимъ и учивъ ихъ, якъ то позѣвае ся на весь ротъ, а вôдтакъ приказувавъ имъ, щобы они кôльканацять разôвъ на день добре 6 до 10 разôвъ разъ по разъ позѣвали, и то завсѣгды помагало.

Телеграмы.

Вѣдень 29 червня. Вчера вôдбувъ ся похоронъ Гербста. Зъ балькону въ ратуши промавлявъ Пленеръ, а на могилѣ Зісъ.

Петербургъ 29 червня. Въ Баку померло знову 38 особъ на холеру.

Берлинъ 29 червня. Круги фінансовѝ старають ся наклонити правительство, щобы оно не принимало въ заставъ россійскихъ вальоровъ.

Лондонъ 29 червня. Вчера закрыто парляментъ престольною бесѣдою, котра констатуе дуже добрѝ вôдносины зô всѣма державами.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнî“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ также для „Ґазеты Львôвскои“ припимае лишь „Бюро Дневниковъ“ Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.